

RAQAMLI PEDAGOGIK TA'LIMDA ZAMONAVIY BAHOLASH TEKNOLOGIYALAR

Ismatova Sh.

O'zDJTU, ingliz tilini o'qitish metodikasi kafedrasini v.b.dotsenti (PhD)

Tayanch so'zlar: raqamli baholash, texnologiya, qayta aloqa, malaka, ta'lim natijalari, test.

Ключевые слова: цифровое оценивание, оценивание, обратная связь, навык, результаты обучения, тест.

Key words: digital assessment, assessment, feedback, skill, learning outcomes, test.

Резюме:

Bu maqolada talablarning bilim va ko'nikmalarini elektron vositalar orqali baholash usuli bo'lgan raqamli baholash butun dunyo bo'ylab ta'lim tizimlarida hal qiluvchi yangilik sifatida paydo bo'lgani haqida yoritildi. Ushbu maqola raqamli baholashning ahamiyati, afzalliklari, muammolari va kelajakdagi istiqbollari o'rganib chiqadi va u ta'lim landshaftini qanday o'zgartirayotganiga oydinlik kiritadi.

Резюме:

В этой статье рассказывается о том, как цифровое оценивание, метод оценки требований к знаниям и навыкам с помощью электронных средств, стало важнейшей инновацией в системах образования во всем мире. В этой статье рассматриваются важность, преимущества, проблемы и будущие перспективы цифрового оценивания, а также проливается свет на то, как оно меняет образовательный ландшафт.

Summary:

This article highlights how digital assessment, a method of assessing the knowledge and skills of requirements through electronic means, has emerged as a crucial innovation in education systems around the world. This article examines the importance, benefits, challenges, and future prospects of digital assessment and sheds light on how it is changing the educational landscape.

So'nggi yillarda texnologiyaning jadal rivojlanishi hayotimizning turli jabhalarini o'zgartirdi va ta'lim ham bundan mustasno emas. Raqamli baholash o'quvchilar faoliyati va tushunishini baholash uchun texnologiyadan foydalanishni anglatadi. Bunga onlayn viktorinalar va interaktiv testlardan tortib talabalarining vaqt o'tishi bilan erishgan yutuqlarini kuzatuvchi murakkab ma'lumotlar tahliligacha bo'lgan bir qator vositalar va platformalar kiradi. An'anaviy qog'ozga asoslangan baholashdan farqli o'laroq, raqamli baholash

talabalar faoliyatini to'plash, tahlil qilish va hisobot berish uchun raqamli platformalardan foydalanadi.

Raqamli baholashning afzalliklari:

1. Tezkor fikr-mulohaza: Raqamli baholashning eng muhim afzalliklaridan biri bu tezkor fikr-mulohazalarni taqdim etish qobiliyatidir. Talabalar real vaqt rejimida natijalar va ularning faoliyati haqida tushunchalar oladilar, bu ularga takomillashtirish sohaslarini aniqlash va shunga mos ravishda o'qish strategiyalarini o'zgartirish imkonini beradi.

2. Kengaytirilgan ishtiroki: Raqamli baholashlar ko'pincha videolar, simulyatsiyalar va interaktiv savollar kabi multimedia elementlarini o'z ichiga oladi. Bu xususiyatlar baholashni yanada jozibador va zavqli qiladi, shu orqali o'quvchilarning mavzuga bo'lgan motivatsiyasi va qiziqishini oshiradi.

3. Mavjudlik va qulaylik: Raqamli baholash yordamida talabalar internetga ulangan istalgan joydan test topshirishlari va topshiriqlarni bajarishlari mumkin. Ushbu moslashuvchanlik turli xil o'quv muhitlari va jadvallarini o'z ichiga oladi, bu esa ta'limni kengroq auditoriya uchun qulayroq qiladi.

4. Ma'lumotlarga asoslangan insights: Raqamli baholash platformalari katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plashi va tahlil qilishi mumkin, bu esa o'qituvchilarga o'quvchilar faoliyati va o'rganish usullari haqida qimmatli tushunchalar beradi. Ma'lumotlarga asoslangan ushbu yondashuv ko'proq shaxsiylashtirilgan va maqsadli ko'rsatmalar beradi.

5. Samarali ma'muriyat: Baholash jarayonini avtomatlashtirish baholash va hisobni yuritish kabi ma'muriy yuklarni kamaytiradi. Bunday samaradorlik o'qituvchilarga ko'proq o'qitishga e'tibor qaratishga va ma'muriy vazifalarga kamroq e'tibor qaratishga imkon beradi.

Raqamli baholashning qiyinchiliklari:

1. Digital Divide: Hamma talabalar raqamli qurilmalar va ishonchli internet ulanishlaridan teng foydalanish imkoniyatiga ega emas. Ushbu nomutanosiblik ta'limdagi tengsizliklarni kuchaytirishi va samarali raqamli baholash uchun to'siqlar yaratishi mumkin.

2. Xavfsizlik va maxfiylik masalalari: Talabalar ma'lumotlarini himoya qilish va baholashning yaxlitligini ta'minlash muhim masalalardir. Ta'lim muassasalari ma'lumotlarning buzilishi va ruxsatsiz kirishdan himoya qilish uchun mustahkam xavfsizlik choralarini ko'rishlari kerak.

3. Texnik muammolar: Tizimdagi uzilishlar yoki dasturiy ta'minotdagi xatolar kabi texnik nosozliklar baholash jarayonini buzishi va o'quvchilar faoliyatiga ta'sir qilishi mumkin. Iшонchli texnologiya va qo'llab-quvvatlash tizimlari ushbu xavflarni minimallashtirish uchun zarurdir.

4. Haqiqiylik va akademik yaxlitlik: Baholar individual talabalarning qobiliyatlarini to'g'ri aks ettirishini ta'minlash va aldash yoki plagiatning oldini olish raqamli muhitda qiyin bo'lishi mumkin. Ushbu tashvishlarni bartaraf etish uchun ilg'or tekshiruv vositalari va yaxlitlik choralari zarur.

5. Moslashish va o'qitish: O'qituvchilar va talabalar raqamli baholash vositalaridan samarali foydalanish uchun treningni talab qilishi mumkin. An'anaviy usullardan raqamli usullarga o'tish qiyin bo'lishi mumkin va etarli yordam va resurslarni talab qiladi.

Raqamli baholashning rivojlantirish:

Raqamli baholashning kelajagi doimiy innovatsiyalar va integratsiya bilan tavsiflanadi. Sun'iy intellekt (AI) va mashinani o'rganish kabi rivojlanayotgan texnologiyalar baholashning aniqligi va moslashuvchanligini yanada oshirish imkoniyatiga ega. Sun'iy intellektga asoslangan platformalar pedagoglarning javoblari asosida real vaqt rejimida sozlanishi, ularning qobiliyatlarini aniqroq baholash imkonini beruvchi shaxsiylashtirilgan baholashlarni taklif qilishi mumkin.

Shuningdek, virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari rivojlanishi bilan ular real dunyo senariylarini yaxshiroq taqlid qiladigan immersiv baholash tajribalarini yaratishi mumkin. Ushbu yutuqlar talabalarning muammoni hal qilish ko'nikmalari va bilimlarini amaliy qo'llash haqida chuqurroq tushuncha berishi mumkin.

Bu borada, blokcheyn texnologiyasining davom etayotgan rivojlanishi akademik natijalarni tekshirish va almashish usulini inqilob qilishni va'da qilmoqda. Bu raqamli baholash va sertifikatlarning ishonchliligi va xavfsizligini oshirishi mumkindir.

Xulosa. Raqamli baholash o'quvchilar faoliyatini baholashning innovatsion va samarali usullarini taklif qilish orqali ta'limni o'zgartiradi. U hal qilinishi kerak bo'lgan muammolarni taqdim etsa-da, uning foydalari, masalan, tezkor fikr-mulohaza, faollik va ma'lumotlarga asoslangan tushunchalar – o'qituvchilar va talabalarning o'rganish va baholashga qanday yondashishlarini qayta shakllantirmoqda. Texnologiya rivojlanishda davom etar ekan, raqamli baholash, ehtimol, ta'lim tajribasining ajralmas qismi bo'lib, shaxsiylashtirilgan va samarali o'rganish imkoniyatlariga yo'l ochadi.

Ushbu dinamik landshaftda raqamli baholashni qamrab olish va uning muammolarini faol hal qilish uning to'liq salohiyatidan foydalanish va barcha talabalar uchun adolatli, samarali va qiziqarli ta'limni ta'minlash uchun kalit bo'ladi.

Adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi” PF-5847-son Farmoni. 2019 yil 8 oktyabr.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Malakalarni baholash tizimin tubdan takomillashtirish va mehnat bozorini malakali kadrlar bilan ta’minlash chor-tadbirlari to‘g‘risida” PQ-4939-son qarori. 2020 yil 31 dekabr.
3. Black P. & Wiliam D. Assessment and Classroom Learning. Assessment in Education: Principles, Policy & Practice. 1998. – 5(1). – P. 7-74.
4. I Shakhnoza, R Laziza, B Feruza. “THE ROLE OF MIND MAPPING TO IMPROVE READING SKILL IN A2 LEARNERS”. Western European Journal of Linguistics and Education, vol. 2, no. 5, May 2024, pp. 3403, <https://westerneuropeanstudies.com/index.php/2/article/view/997>.
5. Irons A. Enhancing Learning through Formative Assessment and Feedback. New York: Routledge. 2008.
6. Ismatova, S. M., and N. D. Mukhamedjanova. “TEACHING ENGLISH IN INCLUSIVE EDUCATION BASED ON SMART TECHNOLOGY. Results of National Scientific Research International Journal, 2 (2), 101–106.” (1899).
7. Muradkasimova, K. (2020). Enhancing Assessment Procedure by Applying Effective Tips. In Inter Conference.